

Verkiezing

Hoofdstuk 1

Discipelen

De volgende groep mensen die we zullen beschouwen van wie wij lezen dat zij verkoren zijn, zijn de twaalf discipelen van de Heere. Dezen worden door de Heere Jezus ook weer met een bepaald doel verkozen. We gaan in dit hoofdstuk kijken wie dit zijn en waartoe de Heere hen verkoos.

De eerste maal dat we hun verkiezing letterlijk in de Bijbel tegen komen is bij Lukas.

'En toen het dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen bij Zich en koos er twaalf van hen uit, die Hij ook apostelen noemde: Simon, die Hij ook Petrus noemde, en zijn broer Andreas, Jakobus en Johannes, Filippus en Bartholomeüs; Mattheüs en Thomas, Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Simon die Zelotes genoemd werd, Judas, de broer van Jakobus, en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is.' (Luk. 6:13-16).

De Heere riep Zijn discipelen en Hij koos er twaalf van hen uit. Deze twaalf werden daarna door Hem apostelen genoemd.

Discipelen

In de eerste plaats zien we dat de twaalf mannen uitgekozen werden uit het midden van de discipelen van de Heere. Zij waren dus zelf al discipelen, maar zij werden uitverkoren tot apostelen. Zij alleen werden uit de discipelen apostelen genoemd.

De Heere was voortdurend omringd door een schare leerlingen. Lukas vermeldt er zelfs zeventig.

'Hierna wees de Heere nog zeventig anderen aan en zond hen twee aan twee voor Zijn aangezicht uit naar iedere stad en plaats waar Hij komen zou.' (Luk. 10:1).

Het aanwijzen van de Heere duidt ook op een bijzondere taak die deze zeventig wel, en anderen niet kregen. Als ze weer terugkomen worden ze dan ook 'de zeventig' genoemd.

'De zeventig zijn teruggekeerd met blijdschap en zeiden: Heere, zelfs de demonen zijn in Uw Naam aan ons onderworpen.' (Luk. 10:17).

Zij alleen kregen deze opdracht om twee aan twee het Koninkrijk van God te verkondigen en de bijbehorende tekenen te doen. Geen anderen. Dat is ook een soort tijdelijke verkiezing. In elk geval was de opdracht niet zomaar overdraagbaar op anderen en het doen van de tekenen ook niet. Anders had de Heere er ook niet zo specifiek zeventig aan hoeven te wijzen.

Het is misschien wel goed om hier een klein beetje over uit te wijden. De Heere zendt deze zeventig discipelen uit naast de twaalf apostelen. Dat suggereert in elk geval het woordje 'nog'. Hij stelde er 'nog' zeventig aan om het Evangelie van het Koninkrijk te prediken. Dat zij uitgingen met dit Evangelie laat Mattheüs 10 ons zien, waar de roeping, verkiezing en de uitzending van de twaalf apostelen wordt vermeld. De context van Mattheüs 10 is dezelfde als Lukas 10. Vergelijk vers 2 in dit hoofdstuk met Mattheüs 9:37 en 38.

De twaalf apostelen en 'nog' zeventig andere discipelen worden uitgezonden om het Koninkrijk der hemelen te prediken. Dat lezen we in Mattheüs.

'En als u op weg gaat, predik dan: Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.' (Mat. 10:7).

De tekenen die de twaalf apostelen mochten doen en de zeventigen die twee aan twee naast hen werden uitgezonden, hoorden bij de prediking van het Koninkrijk der hemelen. Hún werd die gave gegeven.

Zij kregen die macht over ziekte en dood. De twaalf apostelen worden met name genoemd en er werden zeventig mannen naast hen aangewezen om de taak in het land te volbrengen. Naast hen geen anderen en wij worden hier ook niet aangesproken. Het is een macht die deze tweeëntachtig mensen kregen van de Heere. Die mogen en kunnen wij ons niet zomaar toe-eigenen. We kunnen niet zeggen: dit soort wonderen staan in de Bijbel, dus alle christenen of gelovigen zouden deze tekenen moeten kunnen doen. Het is dwaasheid om op grond van dit Schriftgedeelte zo'n conclusie te trekken. De twaalven werden uitverkoren tot een specifieke taak met een specifieke boodschap en een specifieke macht tot het doen van tekenen en wonderen. Naast hen werden 'nog' zeventig mannen door de Heere aangewezen om hen bij te staan in deze taak. Dit is ook verkiezing. Sommigen uit het volk Israël kregen een taak die anderen niet kregen. Slechts twaalf uit alle discipelen kregen de naam van apostelen. Dat was hun roeping. Daartoe werden zij door de Heere Zelf opgeleid en bekwaam gemaakt.

Dit kunnen we niet algemeen maken voor alle gelovigen. Deze Schriftgedeelten gaan over de discipelen en de apostelen en niet over ons. We moeten niet de dingen door elkaar heen halen wat de Heere gescheiden heeft. Anders komen we nooit tot helderheid.

Waar het me nu om gaat is dat de Heere duidelijk een grote schare van discipelen om zich heen had en dat dit er minstens tweeëntachtig waren en hoogstwaarschijnlijk meer. Uit deze groep, die op zich al een bijzondere positie hadden omdat ze Zijn leerlingen waren, koos de Heere er twaalf uit om Zijn apostelen te zijn.

Apostelen

Het apostelambt van de twaalf is een bijzonder ambt. Het wordt rechtstreeks verbonden aan 'verkiezing'. Lukas bevestigt dit in zijn tweede boek, Handelingen.

'Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, over alles wat Jezus begonnen is te doen én te onderwijzen, tot op de dag waarop Hij

*opgenomen is, nadat Hij door de Heilige Geest aan de apostelen, **die Hij uitgekozen had**, opdrachten had gegeven. (Hand. 1:1, 2).*

De apostelen had Hij uitgekozen. De Heere is opgenomen, nadat Hij door de Heilige Geest opdrachten aan hen had gegeven. Lukas zegt dit niet voor niets zo. Door het ontbreken van Judas moest er een nieuwe apostel worden verkozen om het getal twaalf weer vol te krijgen. Degene die daarvoor in aanmerking kwamen, moesten aan bepaalde voorwaarden voldoen. Die lezen we in vers 21 en 22.

*'Het is dus nodig dat een van de mannen die met ons omgegaan zijn gedurende heel de tijd dat de Heere Jezus onder ons in- en uitging, te beginnen met de doop van Johannes tot op de dag waarop **Hij van ons opgenomen werd**, met ons getuige wordt van Zijn opstanding.'* (Hand. 1:21, 22).

Toen de Heere werd opgenomen waren er naast de elf overgebleven mannen nog een aantal aanwezig. Op Zijn minst twee. Het is op zich wel heel interessant om te bedenken dat de verkiezing van deze twaalfde apostel aan voorwaarden was gebonden.

Dát er een twaalfde apostel moest komen was geen foutje, ongeduld of eigenzinnigheid van Petrus, zoals sommigen zeggen, die Paulus tot de twaalfde apostel willen maken. Ten eerste voldeed Paulus helemaal niet aan de bovenbeschreven voorwaarden en ten tweede verleende de Heere Zijn goedkeuring aan dit hele proces door de verkiezing van Matthias.

Bovendien baseerde Petrus zich op de Schrift. Dat deed hij geïnspireerd door de Heilige Geest. Hij haalt het boek der Psalmen aan om te laten zien dat er een ander in de plaats van Judas gekozen moest worden.

'Want er staat geschreven in het boek van de Psalmen: Laat zijn woonplaats woest worden en laat er niemand zijn die daarin

woont. En: Laat een ander zijn ambt als opziener nemen.' (Hand. 1:20).

Dat eerste gedeelte komt uit Psalm 69 en wijst op de akker die Judas zich door het loon van de ongerechtigheid verkregen had. Judas was de penningmeester van de groep en waarschijnlijk had hij met zijn hand in de buidel getast om zichzelf te verrijken. Het wijst waarschijnlijk niet op de dertig zilverstukken die hij van de overpriesters had verkregen als loon van zijn verraad van de Heere Jezus. Die wierp hij immers terug in de tempel.

Het tweede deel is een citaat uit Psalm 109 en geeft Petrus de Schriftuurlijke grond om een ander in de plaats van Judas te verkiezen. De voorwaarden die Petrus noemt komen ook niet uit de lucht vallen. Hij werd gerekend tot het getal van de twaalf en onder hen heeft hij zijn deel van deze bediening gekregen. Degene die voor hem in de plaats moest komen, moest dus ook gedeeld hebben in deze bediening vanaf de doop van Johannes tot aan de hemelvaart van Christus. Dit kan er bijvoorbeeld heel goed één van de zeventig uit Lukas 10 geweest zijn.

Toen besloten was dat er iemand in de plaats van Judas gekozen moest worden, gebeurde er weer iets wat heel specifiek is en wat we niet zomaar na moeten volgen of na moeten bootsen in andere situaties.

De verkiezing van de twaalfde apostel

De eerste selectie was al gedaan door de voorwaarden. Uit die groep werden er twee gesteld. Het kan best zijn dat zij de enige twee die toen aanwezig waren die aan de voorwaarden voldeden, maar dat staat er niet. Het kan zijn dat er een andere reden was om de keuze te laten vallen op Jozef en Matthias. Wie die 'zij' waren die met het voorstel voor deze twee mannen kwamen, weten we ook niet. Hoogstwaarschijnlijk de overgebleven elf apostelen.

Toen werd er gebeden en aan de Kenner van de harten gevraagd om de juiste man aan te wijzen die Hij verkoren had.

*'En zij baden en zeiden: U Heere, Kenner van het hart van allen, wijs van deze twee er een aan, **die U uitgekozen hebt** om deel te krijgen aan deze bediening, namelijk aan het apostelschap, waarvan Judas afgeweken is om naar zijn eigen plaats te gaan. (Hand. 1:24, 25).*

Ook deze twaalfde of dertiende apostel, hoe je het ook noemen wilt, was het voorwerp van verkiezing door God. Let dus op; het gaat hier om de verkiezing tot apostel, en wel de verkiezing tot een van de twaalf apostelen. Het is zelfs een verkiezing die aan bepaalde voorwaarden was gebonden. Het is onmogelijk om deze procedure om te zetten naar een democratische verkiezing op enig ander terrein van kerk of samenleving.

Dat bewijst ook het vervolg. Er werd geloot. Er werd niet gestemd. Het lot moest bepalen wie van de twee de plaats van Judas in ging nemen. De apostelen deden dit ook in afhankelijkheid van de Schriften van Israël.

'Het lot wordt in de schoot geworpen, maar elke beslissing daardoor komt van de HEERE.' (Spr. 16:33).

Dit was kennelijk het geëigende moment om deze tekst toe te passen en het lot te werpen en zo de Heere te laten beschikken. Hoe de apostelen dit wisten, staat er wederom niet bij en we zullen er ook niet naar gissen. Wat we er wél bij moeten bedenken is dat deze beslissing genomen werd door mannen die onder rechtstreeks gezag van de Heere stonden, drie jaar als Zijn apostelen met Hem hadden rondgetrokken en na Zijn opstanding veertig dagen onderwijs van Hem hadden gekregen. Dit is weer een heel specifiek moment voor hele specifieke mensen. Deze gebeurtenis kunnen we niet zomaar tot

voorbeeld stellen om lootjes te trekken om tot belangrijke beslissingen te komen en dan te zeggen dat de uitkomst van de Heere is.

Op deze wijze werd Matthias door het lot aangewezen.

'En zij wierpen hun loten en het lot viel op Matthias; en hij werd met instemming van allen aan de elf apostelen toegevoegd.'
(Hand. 1:26).

De SV suggereert hier dat de Matthias vervolgens met algemene instemming tot de elf apostelen werd gekozen. Maar van kiezen door mensen was hier geen sprake meer. Het geworpen lot werd geaccepteerd en Matthias werd gezien als de door God uitverkoren twaalfde apostel.

Er is hier een parallel aan te wijzen tussen Saul en Judas en tussen Matthias en David. Judas en Saul werden beiden tot een ambt verkoren. Saul om koning te zijn over Israël. Judas om als een van de twaalf apostelen van de Heere te zijn en bestemd om op een van de twaalf tronen te zitten en de twaalf stammen van Israël mede te richten. Zowel Saul als Judas werden, ondanks dat ze uitverkoren waren, van hun ambt ontheven.

In hun plaats werden David respectievelijk Matthias uitverkoren. In beide gevallen zien we dat uitverkiezing tot het ambt van koning en apostel zelfs bij God niet onherroepelijk is.

Samenvattend

We kunnen hier dus een nieuwe groep aan de uitverkorenen toevoegen. Naast de personen uit de Tenach, de Messias die deze personen typeerden, het volk Israël in het algemeen en het overblijfsel van dat volk in de periode van Handelingen, worden ook de Twaalf uitverkoren. Ook zij krijgen een speciale taak opgelegd.

We hebben ook gezien hoe nauwkeurig de Bijbel hiermee omspringt. De Heere had er twaalf uitverkoren. Vervolgens lazen we ook dat Lukas in Handelingen deze twaalf apostelen door Hem uitverkoren noemt (Hand. 1:2) en dat degene die het ontbrekende getal aan moest vullen ook uitverkoren werd door de Heere.

Conclusie

Uit al deze dingen moeten we toch op zijn minst de voorzichtige conclusie trekken om vooral wat nauwkeurig om te gaan met deze woorden 'verkiezen' en 'verkiezing' en ze niet al te snel willen koppelen aan 'naar de hemel gaan' of naast 'verwerpen' en 'verwerping' willen zetten.

Toen Abraham verkoren werd, werd er niemand verworpen. Toen Israël als volk verkoren werd, was dat met een bepaald doel en werden de andere volken niet verworpen. Twaalf apostelen werden er verkoren. Dat betekent niet dat de rest van Israël werd verworpen. Het is wel zo dat de rest van Israël niet de taak van apostel kreeg onder de Twaalf; maar dat is iets anders dan verworpen worden.

Sterker nog; tot nu toe zijn we alleen nog maar voorbeelden tegengekomen van mensen of groepen die verworpen werden, **nadat** ze uitverkoren waren. Met andere woorden: je kunt alleen maar verworpen worden als je uitverkoren bent.

Iets anders wat we nog niet zijn tegengekomen is 'uitverkoren' gekoppeld aan 'van eeuwigheid'. We moeten niet doen alsof wij kunnen inblikken in de raadsbesluiten van God. Hij heeft Zich geopenbaard in Christus Jezus als de Barmhartige, de goedertieren God. Dat kunnen we lezen in Zijn Woord. Zijn Woord bestaat uit woorden en met die woorden moeten we voorzichtig omgaan. We moeten Hem als nietige mensenkinderen, die zo traag zijn om Hem te begrijpen, geen woorden in de mond gaan leggen. Dat wat Hij gezegd heeft, heeft Hij gezegd en wat Hij niet gezegd heeft blijft voor ons gesloten. We winnen er helemaal niets mee om dan te gaan

filosoferen over hoe God tot Zijn doel komt of is gekomen. De Bijbel is Zijn Woord en dat is ons genoeg.

We zijn nog niet aan het eind van de studie gekomen. We hebben nog niet alle teksten onderzocht. Terwijl ik bovenstaande heb zitten schrijven, waren een aantal teksten zeker niet uit mijn gedachten.

Ik ben me bewust van Efeze 1:4.

*'Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegen in de hemelse gewesten in Christus, omdat Hij ons **vóór de grondlegging van de wereld in Hem uitverkoren heeft**, opdat wij heilig en smetteloos voor Hem zouden zijn in de liefde.'* (Ef. 1:3, 4).

Ik ken 2 Thessalonicenzen 2:13.

*'Maar wij moeten God altijd voor u danken, broeders, die geliefd bent door de Heere, dat God u **van het begin verkoren heeft tot zaligheid**, in heiliging door de Geest en geloof in de waarheid.'* (2 Thess. 2:13).

En natuurlijk is daar ook nog dat woord 'ge- of verordineerd' (SV) of 'bestemd' (HSV). Ik noem maar een paar voorbeelden :

*'Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en prezen het Woord van de Heere, en er geloofden er zovelen als er **bestemd waren voor het eeuwige leven**.* (Hand. 13:48).

*'Want hen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij er ook van **tevoren toe bestemd** om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.'* (Rom. 8:29).

Dit zijn allemaal Schriftplaatsen die we ook nog zullen bestuderen, maar van wat we tot nu toe hebben gezien lijkt me de conclusie in de eerste zin van deze paragraaf meer dan gerechtvaardigd.

We kunnen en mogen geen conclusies trekken met betrekking tot Gods verkiezend handelen als we niet eerst heel nauwkeurig naar de Bijbel hebben geluisterd. Als we onze eigen gedachten erop los gaan laten, wordt het filosoferen. Filosofie kan misschien nuttig zijn in zijn eigen plaats, maar niet op dit gewichtige terrein van Gods verkiezende handelen.

Hoofdstuk 2

Petrus, Jakobus en Johannes

We hebben gezien hoe uit de grote kring van discipelen de Heere er twaalf had uitverkoren om Zijn apostelen te zijn. Dus binnen Israël dat op zich al een uitverkoren volk was, waren er discipelen van de Heere Jezus, Die dé Uitverkorene was, en binnen die groep van discipelen vond er ook weer een verkiezing plaats. Namelijk van de twaalf apostelen. Binnen deze groep van twaalf lijken er drie te zijn die een bijzondere positie kregen. Er staat van deze drie nergens dat zij tot die speciale positie uitverkoren waren en we zullen er dan ook niet al te lang bij stil blijven staan; maar het feit is te opvallend om er stilzwijgend aan voorbij te gaan. Op verschillende gelegenheden kregen Petrus, Jakobus en Johannes de gelegenheid om getuige te zijn van een bijzondere gebeurtenis; een gelegenheid die de andere negen niet te beurt viel. Ook hierin zien we dat de Heere onderscheid maakt.

De vier gebeurtenissen waar ik het over heb, zijn achtereenvolgens, de genezing van het dochttertje van Jaïrus, de verheerlijking op de berg, de rede op de olijfberg en Ghetsémané. We zullen ze alle drie kort nalopen. Het is overigens opvallend dat Markus alle vier gevallen beschrijft.

De genezing van het dochttertje van Jaïrus

Markus 5:21-43; Lukas 8:40-56

Toen de Heere weer terug was in Galilea en Hij net uit het schip was gegaan kwam er een overste van de synagoge naar Hem toe en bad Hem dat Hij naar zijn huis zou komen om Zijn handen op zijn dochttertje te leggen en haar zo te genezen. De Heere gaat mee naar het huis van de overste, maar als Hij daar vlakbij is aangekomen, komen Hem sommigen van het huis van de overste tegemoet en delen Hem mee dat het meisje al gestorven is. Dat gebeurde kennelijk waar de overste bij was; op de weg terug naar huis was hij bij de Heere gebleven. Ongetwijfeld duurde het hem allemaal veel te lang en zal hij zich

afgevraagd hebben waarom de Heere zo talmde. Toen zijn dienaren kwamen vertellen dat zijn dochtertje al gestorven was, moet de schrik en de angst op zijn gezicht te lezen zijn geweest. Dat kunnen we wel afleiden uit de woorden die de Heere tegen Hem spreekt.

'Wees niet bevreesd, geloof alleen.' (Mark. 5:36).

Toen Hij vervolgens het huis van de overste binnenging, liet Hij niemand toe Hem te volgen dan de drie genoemde discipelen en zij werden de getuigen van de macht van de Heere om zelfs hen die gestorven waren uit de doden op te wekken.

'En Hij liet niemand toe Hem te volgen dan Petrus, Jakobus en Johannes, de broer van Jakobus.' (Mark. 5:37).

Alle andere mensen werden het huis uit gedreven en toen Hij alleen was met de vader en moeder van het kind, sprak Hij die woorden die het 'slapende' kind uit haar doodslaap opwekt.

'En Hij pakte de hand van het kind en zei tegen haar: Talitha, koemi! Dat is vertaald: Meisje (Ik zeg je), sta op. En meteen stond het meisje op en het liep, want het was twaalf jaar; en zij waren geheel buiten zichzelf.' (Mark. 5:41, 42).

De verheerlijking op de berg

Mattheüs 17:1-9; Markus 9:1-9; Lukas 9:28-36

Elk van de schrijvers Mattheüs, Markus en Lukas vermelden dat alleen Petrus, Jakobus en Johannes getuige waren van die wondere gebeurtenis op de berg.

'En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes met Zich mee en bracht hen apart op een hoge berg, alleen hen; en Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd.' (Mark. 9:2).

We hebben al eerder wat langer bij dit Schriftgedeelte stilgestaan, toen we het hadden over Christus als de Uitverkorene. Daarom wil ik er nu niet te veel meer over zeggen, behalve dat ook hier, net als in de vorige gebeurtenis wordt opgedragen niemand iets te vertellen over wat ze gezien en meegemaakt hadden en dat dit beide iets te maken heeft met opwekking uit de doden.

‘En Hij gebod hun met klem dat niemand dit te weten zou komen; en Hij zei dat men haar te eten moest geven.’ (Mark. 5:43).

‘En toen zij van de berg afdaalden, gebod Hij hun dat zij niemand vertellen zouden wat zij gezien hadden, voordat de Zoon des mensen uit de doden zou zijn opgestaan.’ (Mark. 9:9).

De link met de volgende gebeurtenis is dat die ook op een berg plaatsvond.

De vraag op de olijfberg

Bij deze gelegenheid was ook Andreas, de broer van Petrus erbij.

‘En toen Hij uit de tempel ging, zei een van Zijn discipelen tegen Hem: Meester, kijk, wat een stenen en wat een gebouwen! En Jezus antwoordde hem: Ziet u deze grote gebouwen? Er zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden. En toen Hij op de Olijfberg zat, tegenover de tempel, vroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem toen zij alleen waren: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan? (Mark. 13:1-4).

Ook hier hebben de drie discipelen Petrus, Jakobus en Johannes, het voorrecht om de antwoorden op deze vragen uit de mond van de Heere te horen. Zij vroegen het Hem immers toen zij alleen met Hem waren. Althans, zo lees ik deze tekst. Als er al andere discipelen bij

aanwezig geweest waren, dan nog worden toch weer deze drie namen expliciet genoemd.

De hof van Ghetsemané

Mattheüs 26:36-46; Markus 13:32-42; Lukas 22:39-46

De Heere ging naar de hof van Gethsémané om te bidden. Hij was met Zijn discipelen en Hij vroeg hen Hem alleen te laten, wederom op Petrus en de zonen van Zebedeüs na. Zoals zij ooggetuigen waren op de berg waar Hij verheerlijkt werd, zo waren zij hier getuigen van Zijn diepste lijden.

‘En Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee en begon ontdaan en zeer angstig te worden; en Hij zei tegen hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe; blijf hier en waak.’ (Mark. 14:33, 34).

En wat doen de drie? Ondanks dat Hij hen vraagt met Hem te waken in Zijn bitterste lijden, vallen ze in slaap. Tijdens Zijn gebed op de berg van de verheerlijking konden zij hun ogen niet open houden (Luk. 9:32). Ook tijdens het gebed van de Heere Jezus in Ghetsemané worden ze door slaap overmand.

Drie mannen uit het uitverkoren volk Israël; drie mannen van de twaalf uitverkoren apostelen; getuigen van de grootste heerlijkheid en het diepste lijden; en ze vallen in slaap. We hoeven aan het begrip ‘uitverkiezing’ in elk geval niet direct mensen met hele bijzondere kwaliteiten te koppelen... Het waren maar mensen.

Hoofdstuk 3

Judas Iskariot

De naam van Judas hebben we al eerder voorbij zien komen. Judas de verrader. Toch was ook hij uitverkoren. Ook hij was uitverkoren om deel uit te maken van de twaalf apostelen met een bijzondere opdracht. Zoals Petrus, Jakobus en Johannes een bijzondere rol vervulden in de groep, zo springt ook Judas eruit, alleen dan in negatieve zin.

Verrader

De eerste keer dat we de naam van Judas tegenkomen in de Bijbel wordt hij al direct aangewezen als degene die de Heere verraden zou.

'Simon Kananites en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.'
(Mat. 10:4).

Dit zijn de eerste woorden over Judas, maar niet de laatste. Alle vier de schrijvers van de Evangeliën geven hem deze naam: Judas de verrader.

*'Judas, **die Hem verraadde**, antwoordde en zei: Ik ben het toch niet, Rabbi? Hij zei tegen hem: U hebt het gezegd.'* (Mat. 26:25)

*'En terwijl Hij nog sprak, zie, Judas, een van de twaalf, kwam er aan en met hem een grote menigte, met zwaarden en stokken, gestuurd door de overpriesters en oudsten van het volk. **Hij die Hem verraadde**, had met hen een teken afgesproken en gezegd: Degene Die ik kussen zal, Die is het; grijp Hem.'* (Mat. 26:47, 48)

*'Toen **Judas, die Hem verraden had**, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij berouw en hij bracht de dertig zilveren penningen bij de overpriesters en de oudsten terug en zei: Ik heb gezondigd, want **ik heb onschuldig bloed verraden!** Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien.'* (Mat. 27:3, 4)

*'Judas Iskariot, **die Hem ook verraden heeft.**' (Mark. 3:19)*

*'En hij **die Hem verraadde**, had met hen een teken afgesproken en gezegd: Die ik kussen zal, Die is het; grijp Hem, en leid Hem zorgvuldig bewaakt weg.'* (Mark. 14:44).

*'Judas, de broer van Jakobus, en Judas Iskariot, **die ook de verrader geworden is.**' (Luk. 6:16).*

*'En Jezus zei tegen hem: Judas, **verraadt u** de Zoon des mensen met een kus?' (Luk. 22:48).*

*'En Hij doelde op Judas Iskariot, de zoon van Simon, want **die zou Hem verraden**, een van de twaalf.'* (Joh. 6:71).

*'Toen zei een van Zijn discipelen, Judas Iskariot, de zoon van Simon, **die Hem verraden zou**: Waarom is deze zalf niet voor driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven? (Joh. 12:4, 5).*

*'Toen dan de maaltijd plaatsvond en de duivel Judas Iskariot, de zoon van Simon, al in het hart gegeven had **Hem te verraden**' (Joh. 13:2).*

*'Toen Jezus deze dingen gezegd had, raakte Zijn geest in beroering, en Hij getuigde en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat **een van u Mij zal verraden**. De discipelen dan keken elkaar aan, in twijfel over wie Hij dat zei. En een van Zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan in de schoot van Jezus. Simon Petrus dan wenkte deze, dat hij vragen zou wie het toch zou kunnen zijn, over wie Hij sprak. En deze ging tegen Jezus' borst liggen en zei tegen Hem: Heere, wie is het? Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij*

het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon.’ (Joh. 13:21-26).

‘En Judas, die Hem verraadde, kende die plaats ook, omdat Jezus daar vaak met Zijn discipelen samengekomen was. Judas dan, die de afdeling soldaten en enkele dienaars van de overpriesters en Farizeeën meegenomen had, kwam daar met lantaarns, fakkels en wapens. Jezus dan, Die alles wist wat er over Hem komen zou, trad naar voren en zei tegen hen: Wie zoekt u? Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazarener. Jezus zei tegen hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verraadde, stond ook bij hen.’ (Joh. 18:2-5).

Ik heb bewust al deze teksten uitgeschreven om te laten zien hoe groot de rol van Judas was als verrader. Judas was echter niet alleen een verrader, hij was ook een uitverkorene. Hij was samen met de andere elf uitverkoren om apostel van de Heere Jezus te zijn. Uitverkoren en toch een verrader. Het zijn twee woorden die we misschien niet al te vaak bij elkaar zien en ze in onze gedachten ook niet zo vaak met elkaar verbinden maar ze zijn wel verenigd in die dramatische persoon Judas.

Het woord voor ‘verraden’ is hetzelfde als wat met ‘overleveren’ wordt vertaald. Overleveren van tradities of overleveren in de handen van vijanden bijvoorbeeld. Van Johannes de Doper staat er geschreven dat hij werd overgeleverd (Mat. 4:12). Dat betekent dat hij gevangen werd genomen en in handen van Herodes werd gegeven. Zo voorzegde de Heere dat hij overgeleverd zou worden in de handen van mensen (Mat. 17:22). Juist dit is het waar Judas zorg voor zou dragen: om Hem over te leveren in de handen van de hoofdmannen en de overpriesters.

*‘Toen ging een van de twaalf, die Judas Iskariot heette, naar de overpriesters en zei: Wat wilt u mij geven, als ik Hem aan u **overlever**? En zij kenden hem dertig zilveren penningen toe. En van toen af zocht hij een geschikte gelegenheid om Hem **over te leveren**.’ (Mat. 26:14-16).*

Dat was het verraad van de uitverkoren Judas; Zijn Meester over te leveren in de handen van Degenen Die Hem zochten te doden.

Dát Judas Hem verraden zou was voorzeggd en hoe hij dat zou doen dus ook.

Geldgierigheid

Behalve dat Judas een verrader was, zijn er nog wat meer dingen over Judas te zeggen, die evenmin positief zijn. Er wordt van hem gezegd dat hij een dief was. En uit dezelfde tekst waarin dat staat kunnen we rustig opmaken dat hij ook niet schroomde om zich uit de kas van de apostelen te verrijken.

'Toen zei een van Zijn discipelen, Judas Iskariot, de zoon van Simon, die Hem verraden zou: Waarom is deze zelf niet voor driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven? En dit zei hij niet omdat hij zich bekommerde om de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs beheerde en droeg wat gegeven werd.' (Joh. 12:4-6).

Zijn geldgierigheid bleek ook wel aan de vooravond van het verraad. Hij leverde de Heere namelijk niet zomaar over in de handen van de overpriesters. Hij vroeg er geld voor. Hij verkocht de Heere (Mat. 26:15, 16). Hij werd er niet eens toe in de verleiding gebracht. Hij deed het helemaal op eigen initiatief. Hij ging zelf naar de overpriesters toe om te vragen welke prijs er op het hoofd van Zijn Heere stond. Dertig zilveren penningen was goed genoeg om zijn verraad te plegen. Misschien dat Paulus hier wel aan dacht toen hij schreef dat de geldgierigheid een wortel van alle kwaad is (1 Tim. 6:10).

Geveinsdheid

Behalve de geldgierigheid had Judas nog een hele kwalijke eigenschap en dat is de uiterste vorm van veinzerij. Nadat hij bij de geestelijke

leiders was geweest en de koop gesloten was, kreeg hij van de Heere zelf een hele expliciete waarschuwing.

‘En toen zij aten, zei Hij: Voorwaar, Ik zeg u dat een van u Mij zal verraden. En zij werden zeer bedroefd en ieder van hen begon tegen Hem te zeggen: Ik ben het toch niet, Heere? Hij antwoordde en zei: Wie de hand met Mij in de schotel indoopt, die zal Mij verraden. De Zoon des mensen gaat wel heen zoals over Hem geschreven is, maar wee die mens door wie de Zoon des mensen verraden wordt! Het zou goed voor die mens zijn als hij niet geboren was. (Mat. 26:21-24).

Hij had zijn voorbereidingen al getroffen en toch durft hij nog te vragen: *‘Ik ben het toch niet, Rabbi?’* (Mat. 26:25).

Het is hierom dat de Heere zei:

‘Jezus antwoordde hun: Heb Ik u, de twaalf, niet uitgekozen? En een van u is een duivel.’ (Joh. 6:70).

Judas was niet zo geworden in de kring van de discipelen. Zo was hij al voordat hij tot het ambt van apostel was uitverkoren. Hij had geen enkele verontschuldiging voor zijn gedrag. Keer op keer heeft de Heere laten weten dat Hij wist dat Hij zou worden overgeleverd. Hij zinspeelde er keer op keer op en ook Judas heeft deze waarschuwing gehoord, nota bene na de belijdenis van Petrus dat zij allen geloofden en erkend hadden dat Hij de Zoon van God was en de woorden van het eeuwige leven had.

Zou Judas ook maar één moment gedacht hebben: ‘ik ben uitverkoren, dus het zit wel goed’? Nee; tot op het droevige eind van deze man wist hij zichzelf verantwoordelijk voor zijn eigen goddeloze gedrag. De begeerte naar geld had zo’n enorme macht in zijn leven, dat zijn hele gedrag erdoor gestempeld werd. Een rijke gift van een arme vrouw zou hij liever niet verspild hebben gezien aan zalf voor Zijn Meester. Toen

er om een vrijwilliger werd gevraagd om de kas te beheren, zal hij, als het zo gegaan is, vooraan hebben gestaan om die taak op zich te nemen; omdat hij geldelijk gewin rook. Dertig zilveren penningen waren voldoende om Degene bij Wie hij drie jaren aan tafel had gezeten en met Wie hij samen had gegeten en van Wie hij hemels onderwijs had ontvangen over te leveren in de handen van Zijn vijanden.

De Heere had hem uitverkoren als apostel zoals hij was. Dat Judas zich niet veranderde en verder ging op zijn duivelse weg, is niet de schuld van de Heere, maar helemaal van hemzelf. Dat besepte hij ook maar al te goed toen het tot hem doordrong wat hij had gedaan. Hij verschuilde zich niet achter zijn verkiezing en verwerping. Hij zei niet: 'God moet het doen.' Hij zei: 'ik heb het gedaan.'

'Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden!' (Mat. 27:4).

Vervulling van de Schrift

Waarom was nu dit verraad van Judas? Waarom staat het geschreven? Staat het allemaal in de Evangelien als een voorbeeld, om wankelmoedige gelovigen bang te maken, zogezegd? Nee! Het is eerder andersom. De dwaze daad van Judas is juist geschreven om wankelmoedigen te bevestigen en een hart onder de riem te steken!

Dit moet ik uitleggen en dat zal ik ook doen. Natuurlijk staat Judas beschreven als een toonbeeld van wat geldgierigheid met een mens kan doen en daar moeten we allemaal voor waken. Het is een houding die niets met godsvrucht te maken heeft. Geldgierigheid wordt gelijk gesteld aan afgodendienst (Kol. 3:5). Natuurlijk mogen en moeten we die les hieruit leren, maar het is niet de bedoeling om Judas als een afschrikwekkend voorbeeld te stellen van wat er met een mens kan gebeuren.

Natuurlijk moeten we ook geen voorbeeld nemen aan Judas' geveinsdheid. Elke vorm van dit soort gehuichel moeten we haten en verre van ons laten zijn. Maar dan nog betekent het niet dat dit de reden is waarom Judas zo scherp wordt getekend als verrader, dief en huichelaar.

Opdat zij zouden geloven

Dat Judas tot een van de twaalf uitverkoren werd, was om te bemoedigen en dat zal ik eerst uitleggen. Johannes schreef zijn Evangelie opdat zijn lezers zouden geloven. Dat zij allen zouden weten dat Jezus is de Christus. Dat doel is zelfs opvallend als je het vergelijkt met de Evangelien van Mattheüs, Markus en Lukas. Veel van wat de Heere Jezus deed en wat Johannes schreef was opdat men in Hem zou geloven.

*'Er was een mens door God gezonden; zijn naam was Johannes. Hij kwam tot een getuigenis, om van het licht te getuigen, **opdat allen door hem geloven zouden.**'* (Joh. 1:6, 7).

Dit gaat natuurlijk over het getuigenis van Johannes de Doper. Hij getuigde van het licht opdat allen in Israël door hem zouden geloven. Met dezelfde reden heeft zijn naamgenoot, Johannes de apostel, dit opgeschreven.

*'En Ik wist dat U Mij altijd verhoort, maar ter wille van de menigte die om Mij heen staat, heb Ik dit gezegd, **opdat zij geloven dat U Mij gezonden hebt.*** (Joh. 11:42).

Hier staat een les, waar ik naartoe wil. De Heere Jezus dankte Zijn Vader dat Hij Hem gehoord heeft. Dat doet Hij nog vóórdat Hij het wonder van de opwekking van Lazarus doet. Waarom dankte Hij vooraf en niet nadat het wonder gebeurd was? Opdat zij geloven zouden.

Dat is ook de reden voor de discipelen als Hij de woorden over Zijn heengaan spreekt. Hij spreekt ze vóóraf, opdat zij geloven zouden.

'U hebt gehoord dat Ik tegen u gezegd heb: Ik ga heen maar kom weer naar u toe. Als u Mij liefhad, zou u zich verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen naar de Vader; want Mijn Vader is meer dan Ik. En nu heb Ik het u gezegd voordat het zal gebeuren, opdat, wanneer het gebeurt, u zult geloven.' (Joh. 14:28, 29).

Naderhand zou Hij Zijn eigen woorden bij hen indachtig maken. De apostelen zouden zich herinneren wat Hij tot hen had gesproken en te vaster zouden ze zo staan in hun geloof, omdat ze begrepen dat Hij alles al voorzegd had.

Johannes was ooggetuige van alle gebeurtenissen rondom de kruisiging. Tot op het laatste toe. Die heeft hij op Schrift gesteld. Niet zomaar als een geschiedkundig document om de feiten te registreren. Dat ook natuurlijk, maar met een hoger doel.

'En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft.' (Joh. 19:35).

Opdat ook u gelooft! Johannes beweegt zijn lezers tot het geloof. Hij doet hiertoe nog iets wat heel belangrijk is, ook voor het begrijpen van het vervolg van dit betoog. Hij koppelt alle gebeurtenissen aan de Schriften van Israël.

'Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden. En verder zegt een ander Schriftwoord: Zij zullen zien op Hem Die zij doorstoken hebben.' (Joh. 19:36, 37).

Het stond allemaal geschreven. Alles wat er gebeurde was opdat de Schriftwoorden in vervulling zouden gaan. Dat kunnen we niet

voldoende benadrukken. De Schriften getuigen van Hem. Ze getuigen ervan dat Hij echt is Degene Die komen zou; dat Hij is Degene op Wie gewacht werd. Zonder de Schriften van Israël zou het niet moeilijk geweest zijn om te zien dat Jezus Christus wel een bijzonder Mens geweest is. Maar zou het ook zo makkelijk geweest zijn om Hem de Zoon van God, de Messias, de Koning van Israël genoemd te hebben, zonder de kennis van de Tenach?

Behalve het ooggetuigenis van de apostelen en de kennis van de Schriften hebben we ook de tekenen die de Heere Jezus deed. Ook zij getuigden van Wie Hij was en 'opdat zij geloven zouden en het leven zouden hebben in Zijn Naam'.

*'Jezus nu heeft in aanwezigheid van Zijn discipelen nog wel veel andere tekenen gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn beschreven, opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en **opdat u, door te geloven, het leven zult hebben in Zijn Naam.**' (Joh. 20:31, 32).*

Er worden acht tekenen in dit Evangelie beschreven. Johannes zegt dat de Heere veel meer tekenen gedaan heeft in het bijzijn van Zijn discipelen, maar deze acht heeft Johannes, geïnspireerd door de Heilige Geest uitgezocht om op te schrijven, met het doel dat zijn lezers zouden geloven en leven.

Die met Mij het brood eet

Nu kom ik tot het punt waar het me om gaat. Judas werd uitverkoren om apostel te zijn. Zijn verraad is gruwelijk. Zijn honger naar geld is afstootwekkend. Zijn karakter had hij al voordat hij werd verkoren. Waarom koos de Heere hem dan toch uit om deel te krijgen aan een zo groot voorrecht? Wat is het antwoord op die vraag?

Opdat u zult geloven dat Ik het ben! (Joh. 13:18).

De Heere voorzegt dat een van hen Hem zou verraden. Hij verwijst daarmee naar de Schrift en voegt daaraan toe dat als zij alles zouden zien gebeuren, zij zouden geloven dat Hij is Wie Hij zei te zijn; de God en Messias van Israël.

'Als u deze dingen weet, zalig bent u als u ze doet. Ik zeg dit niet van u allen; Ik weet wie Ik uitverkoren heb. Maar de Schrift moet vervuld worden: Wie Mijn brood eet, heeft zijn hiel tegen Mij opgeheven. Nu al zeg Ik het u voordat het gebeurt, opdat wanneer het gebeurt, u zult geloven dat Ik het ben. (Joh. 13:17-19).

Judas werd verkoren om de Schrift te vervullen en opdat wij zouden geloven. Judas at het brood samen met de Heere. Jarenlang. Maar om het nog duidelijker te maken geeft de Heere Jezus Zijn discipelen op de nacht van het verraad een hint.

Hij zei dat degene die Hem over zou leveren met Hem aan tafel zat.

*'Maar zie, de hand van wie Mij verraadt, is met Mij **aan de tafel.**'*
(Luk. 22:21).

De verrader zat met Hem aan tafel waar brood gegeten werd. Natuurlijk werd iedereen op zijn minst licht onrustig. Wie zou het zijn die zo'n gruweldaad zou begaan. Twaalf mannen die in de loop van de jaren vertrouwd met elkaar waren geraakt en die één waren geworden in het onderwijs van de Heere. Natuurlijk begonnen ze elkaar aan te zien (Joh. 13:22). Waarschijnlijk is het Johannes die fluisterend vroeg:

'Heere, wie is het?' (Joh. 13:25).

Waarschijnlijk was het antwoord wat hij kreeg ook gefluisterd, omdat niemand het vervolg begreep van wat er gebeurde.

'Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon.' (Joh. 13:26).

Hij, Judas is degene die Zijn brood at en vervolgens de hiel tegen Hem verhief. Want onmiddellijk na het eten van dat brood ging hij uit om zijn verderfelijke werk te doen en de Heere met zijn hiel te vertrappen. Let op dat laatste vers.

'Toen hij dan het stuk brood genomen had, ging hij meteen naar buiten. En het was nacht.' (Joh. 13:30).

Kan het duidelijker? Hij die met Christus het brood at, werd Zijn verrader.

Psalm 41

De tekst die de Heere citeert is Psalm 41 en het is heel leerzaam om die tekst in de context van de gehele Psalm te lezen. We weten dat de Psalmen van Christus getuigen (Luk. 24:44) en als zodanig moeten we ze ook lezen. Lees de woorden die direct aan vers 10 vooraf gaan en kunnen we het dan missen dat hier de vijanden van Christus, de Farizeeën, de overpriesters en de schriftgeleerden worden getekend, die hun lagen tegen de Heere proberen te leggen?

'Mijn vijanden spreken kwaad over mij en zeggen: Wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan? Als een van hen naar mij komt kijken, spreekt hij valse dingen en zijn hart brengt onrecht bijeen; gaat hij naar buiten, dan spreekt hij daarover. Allen die mij haten, mompelen tezamen over mij. Zij bedenken tegen mij wat slecht voor mij is en zeggen: Verdorven praktijken kleven hem aan; wie zo neerligt, zal niet meer opstaan.' (Ps. 41:6-9).

Ze spraken kwaad over Hem. Ze zochten Zijn ondergang. Er werden valse getuigenissen over Hem gesproken en zij stonden in Zijn

aangezicht te liegen en te bedriegen. Er werd over Hem gekonkeld en ze schroomden niet om Hem van verderfelijke praktijken te betichten. ‘Verdorven praktijken’ is in het Hebreeuws *devar belia-al*. Een belialszaak. Daarvan betichtten de leiders van Israël onze Heere. Zij betichtten Hem zelfs van duivelswerk.

‘Maar de Farizeeën hoorden dit en zeiden: Deze drijft de demonen alleen maar uit door Beëlzebul, de aanvoerder van de demonen.’
(Mat. 12:24).

Toch was het voor diezelfde mannen geen enkel probleem om smeergeld te ontvangen van een van Zijn beste vrienden om Hem aan hen uit te leveren. Zo werden zij zelf onderdeel van Beëlzebuls werk, want toen Judas uitging om Zijn Meester te verraden, was de duivel in hem gevaren (Joh. 13:27).

Na de verzen 6-9 in Psalm 41 komt het vers met het citaat.

‘Zelfs de man mijns vredes, op welchen ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven.’ (Ps. 41:9, SV¹).

De Heere leefde met Judas in vrede. Hij vertrouwde op hem. Hij had hem ook al geld toevertrouwd. Dit was de man die de Heere verkoren had in de kring van Zijn apostelen; en toch werd hij de verrader.

Waarom is dit gebeurd? Waarom is het zo gegaan? Opdat de Schrift vervuld zou worden en opdat wij zouden geloven dat Hij waarlijk is Degene Die komen zou. Judas is daarmee niet zonder schuld en dat erkent hij zelf als de grootheid van zijn wandaad tot hem doordringt. Zo zijn wij niet zonder schuld als we hierin niet de waarheid van de Schriften erkennen en in Hem de Messias van Israël omhelzen. Ons

---

¹ De HSV vertaalt hier erg vrij, maar wel mooi, en naar wat er gebeurde: *‘Zelfs de man met wie ik in vrede leefde, op wie ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft mij hard nagept.’*

verbergen achter al dan niet uitverkoren zijn, slaat helemaal nergens op. Judas was uitverkoren, maar hij had geen enkele boodschap aan de Schrift en kende geen blijdschap in de kennis van de Verlosser van Israël.

De vraag is dan ook niet: ben ik uitverkoren? De vraag is: geloof ik de Schriften en ken ik de Persoon Die daarin geopenbaard wordt. Geeft Hij mij vreugde en wil ik mezelf geheel en al aan Hem toevertrouwen?

Opdat wij leven zouden door Zijn Naam.

Hoofdstuk 4

Vrucht dragen

Twee Schriftgedeelten in het Evangelie van Johannes spreken ook over 'verkiezen'. Dat zijn Johannes 15:16 en 19 en daar zullen we in dit hoofdstuk naar kijken.

'Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven, opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft.' (Joh. 15:16).

'Als u van de wereld zou zijn, zou de wereld het hare liefhebben, maar omdat u niet van de wereld bent, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat de wereld u.' (Joh. 15:19).

Deze twee teksten staan in de context van de gesprekken die de Heere voerde aan de avondmaalstafel en kort daarna. Het Schriftgedeelte begint bij Johannes 13:1 en loopt door tot en met Johannes 17:26. De Heere Jezus zien we tot en met 14:31 met Zijn twaalf apostelen rond de tafel van Zijn laatste avondmaal. Degenen tot wie Hij spreekt en tot wie de boodschap in eerste instantie gericht was zijn dus Zijn twaalf apostelen. Dit is van essentieel belang voor het verstaan van dit Schriftgedeelte.

Bijbellezen

Als we daar geen rekening mee houden en maar direct gaan doen alsof het tot alle mensen of tot alle gelovigen is gesproken, ontstaan er hele vreemde leringen; en helaas, die zijn ook ontstaan. Ik beklemtoon nog maar een keer dat we niet zomaar alle woorden van de Schrift onszelf kunnen toe-eigenen en doen alsof woorden die tot anderen gesproken zijn, ook zomaar als vanzelf voor onszelf gelden.

Als we dit wel doen, ontstaat er verwarring en teleurstelling, als God kennelijk Zijn Woord niet waar maakt. Dat probleem zit dan niet aan

de kant van God, maar aan de kant van de mensen, die zonder verstand aan de haal gaan met Zijn Woord en overal maar direct 'toepassingen' voor het persoonlijke leven willen maken. De hunkering naar een antwoord op de vraag 'wat heb ik eraan?' en dan wel het liefst zo snel mogelijk, is dikwijls zo groot en, sorry voor het woord, absurd, dat er vaak maar van alles uit een tekst gehaald moet worden, om Bijbellezen als onmiddellijk nuttig te ervaren. Vooral dat laatste: ervaren.

Waarheid maakt ons vrij. Als het ons om waarheid te doen is, moeten we op een hele andere manier te werk gaan in het bestuderen van de Schrift dan op bovenstaande manier. Dat kost tijd, geduld, gebed, overdenking. Ook is het gebruik van de rede noodzakelijk door middel van ons verstand. 'Denken' neemt een grote plaats in om tot de waarheid te komen. Niet 'ervaren'. 'Denken' vindt in onze hersenen plaats en die moeten we dus niet uitschakelen als we de Bijbel bestuderen. 'Denken' neemt een hele grote plaats in, in de Bijbel. In ons verstand vindt de ware strijd om de waarheid plaats. Strijd? Ja, dat is nog een puntje. Waarheid wordt niet verkregen door zo af en toe te luisteren naar een preek en lukraak Bijbelteksten te memoriseren en op onze persoonlijke leven toe te passen, al naar we nodig hebben en onszelf goeddunkt. Dat is schadelijk en geeft ook nooit de vastheid en de zekerheid die ons wordt voorgehouden in Christus.

Dat niet alleen; er ontstaan dan zoveel meningen en uitleggingen, dat de eenvoudige en ook minder eenvoudige lezer door de bomen het bos niet meer ziet en een volgeling wordt van hem of haar met de meest aansprekende retoriek, of andere natuurlijke gave. De dingen die die leraars spreken kunnen nauwelijks gecontroleerd worden en men verzandt in oeverloze discussies, die dikwijls nauwelijks nog ergens over gaan. Christenen betrekken stellingen tegenover elkaar en menen allemaal het recht en het gelijk aan zijn zijde te hebben, terwijl de argumenten daarvoor meestal als los zand aan elkaar hangen.

Waarom wordt het principe van ‘wat heb je eraan?’ zo makkelijk losgelaten als we Johannes 13 komen te lezen? De Heere Jezus was Degene Die deze woorden sprak: De waarheid zal u vrijmaken (Joh. 8:32). Hij wist heus wel wat waarheid was! Hij wist Wie Hijzelf was. Hij ís de Waarheid. Aan de vooravond van Zijn gruwelijke lijden en smadelijke dood, waste Hij de voeten van Zijn discipelen en ook die van Judas. Nauwelijks begrepen de discipelen nog wat Hem te wachten stond. De enige die wist wat hij van plan was, was Judas. Ook zijn voeten werden in alle ootmoed door de Heere gewassen. De Heere leerde Zijn apostelen een les in ootmoed en nederigheid en dit maakte de schuld van het verraad van Judas nog groter.

Een voorbeeld

Hoe belangrijk het is om ons te realiseren tegen wie de Heere spreekt en wanneer en waarom en met welk doel, ook in dit Schriftgedeelte, zal ik eerst met een voorbeeld illustreren. Daarna kijken we naar ‘verkoren’ in Johannes 15.

‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, zal de werken die Ik doe, ook doen, en hij zal grotere doen dan deze, want Ik ga heen naar Mijn Vader. En wat u ook zult vragen in Mijn Naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt zal worden. Als u iets vragen zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. (Joh. 14:12-14).

Het ‘u’ in deze tekst is meervoud. Dus de Heere spreekt tot meerdere mensen. Als we ons niet realiseren tot welke mensen en als we gaan doen, dat dit tot alle mensen zonder onderscheid wordt gesproken, of tot alle christenen in het algemeen, of wie dan ook, dan ontstaat er verwarring en teleurstelling, zoals ik net al schreef.

Verwarring bij degenen die nog nuchter genoeg zijn om te beseffen dat er toch wel grenzen zullen zijn aan dit ‘wat u ook zult vragen’. Maar hoe moet je deze tekst dan uitleggen, zonder de woorden geweld aan te doen?

Teleurstelling bij degenen, die deze tekst 'letterlijk' nemen en dan tot de conclusie komen dat ze 'niet voldoende geloven' omdat de werken uitblijven.

Het kan ook een grenzeloze hoogmoed teweegbrengen. Mensen, die wijzen op hun eigen werken en vol trots deze tekst 'claimen', maar de opperste verwarring teweegbrengen bij mensen die met wat minder natuurlijke of manipulatieve gaven bedeed zijn.

Deze woorden komen voor in het antwoord dat de Heere geeft aan Filippus op zijn vraag om hen de Vader te tonen (Joh. 14:9). In Zijn antwoord richt Hij Zich niet alleen tot Filippus, maar ook tot de anderen die bij Hem waren en dat waren de andere tien apostelen. Tot hun wordt het woord gericht en tot hun wordt de bovenstaande belofte gedaan. Bij hun moeten we deze belofte laten.

Wat zijn dan die werken die zij zouden doen? Dat weet ik niet zeker, maar nu ik weet dat de woorden niet direct aan mij gericht zijn, vind ik dat ook niet zo erg. Ik hoef niet krampachtig naar een verklaring te zoeken. De apostelen zelf zullen het wel begrepen hebben en voor mij blijven deze woorden dan pal overeind staan, ook al is de gave van werken te doen meerder dan die Hij deed mij in elk geval niet gegeven. Ik denk overigens dat die werken de dingen zijn die we in Handelingen door de handen van de apostelen zien gebeuren: genezingen, opwekkingen, spreken in vreemde talen.

Voor alle duidelijkheid nog maar een keer; met dit alles te zeggen, schrijf ik niet voor wat God wel of niet kan of moet doen. Ik zou het niet durven. Ik probeer wel duidelijk te maken, wat wij als mensen wel en niet met Zijn Woord mogen doen. Als de Heere God aan iemand gaven geeft om werken te doen meerder dan dat de Heere Jezus deed, dan heb ik daar helemaal niets over te zeggen en dat doe ik nu dus ook niet. Wat ik wél zeg is dat een beroep op Johannes 14:10-14 niet klopt en dat we dat gedeelte daar dus ook niet voor moeten gebruiken.

Zeg ik nu met dit alles dat we onszelf door ons 'denken' het Koninkrijk van God in kunnen redeneren? Nee, dat zeg ik niet en dat is ook niet het doel van bovenstaande. Ik schreef dit alles voor degenen die door de Geest van God geleid worden en waarheid zoeken en die waarheid zo dicht mogelijk willen benaderen.

Wedergeboorte en bekering zijn Gods werk door Zijn Woord. Hoe Hij mensen roept, gaat heel verborgen in hun harten. Als we echter als nieuwgeboren kinderen op willen groeien in de genade en de kennis van onze Heere Jezus Christus, zullen we geheel ons denken in gehoorzaamheid aan Zijn Woord moeten brengen. Als het goed is verlangen we daar dan ook naar. Met het oog op het opgroeien en met verstand de Bijbel proberen te begrijpen heb ik de eerste paar bladzijden van dit hoofdstuk geschreven.

De Wijnstok

Johannes 15 staat dus in de context van het pascha.

'En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan naar de Vader, heeft Hij de Zijnen, die in de wereld waren en die Hij liefgehad had, liefgehad tot het einde.' (Joh. 13:1).

De betekenis van 'de Zijnen, die in de wereld waren' wordt bepaald door Johannes 15:19 en dat zijn dus zijn apostelen. Ik bedoel niet dat de Heere geen anderen liefhad; natuurlijk niet. Maar de context bepaalt hier dat het om Zijn discipelen gaat; en Zijn liefde wordt tot uitdrukking gebracht in de voetwassing. Zelfs als Hij aan het eind van Zijn leven komt en een vernederende dood gaat serven, laat Hij zien hoeveel Hij hen liefhad.

Het pascha was het feest waarop de grote uittocht uit Egypte werd gevierd. Het bloed van een lam werd daarbij aan de deurposten gestreken. Dat lam moest sterven en zijn bloed moest vloeien. Iedere keer als de Heere het pascha vierde ging het over Hem als hét Lam

Gods. Hij wist dat en wat zal er allemaal door Hem heen zijn gegaan bij het aanbreken van dit laatste pascha!

Op de tafel van het laatste avondmaal stonden drinkbekers met wijn. Daar zei de Heere het volgende over:

*'Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is **Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond**, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Ik zeg u dat Ik van nu aan van **de vrucht van de wijnstok** niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader. (Mat. 26:27-29).*

Dus Hij sprak aan de avondmaalstafel over de vrucht van de wijnstok. Daarmee verwees Hij naar de wijn in de drinkbeker die Zijn bloed betekende van het nieuwe verbond. Het heeft iets te maken met het Koninkrijk van Zijn Vader en het lijkt mij dat dit het Koninkrijk is dat Hij aan God en de Vader zal overgeven als Hij alle heerschappij en macht en kracht tenietgedaan zal hebben (1 Kor. 15:24).

De volgorde in de heilsgeschiedenis na Zijn toekomst

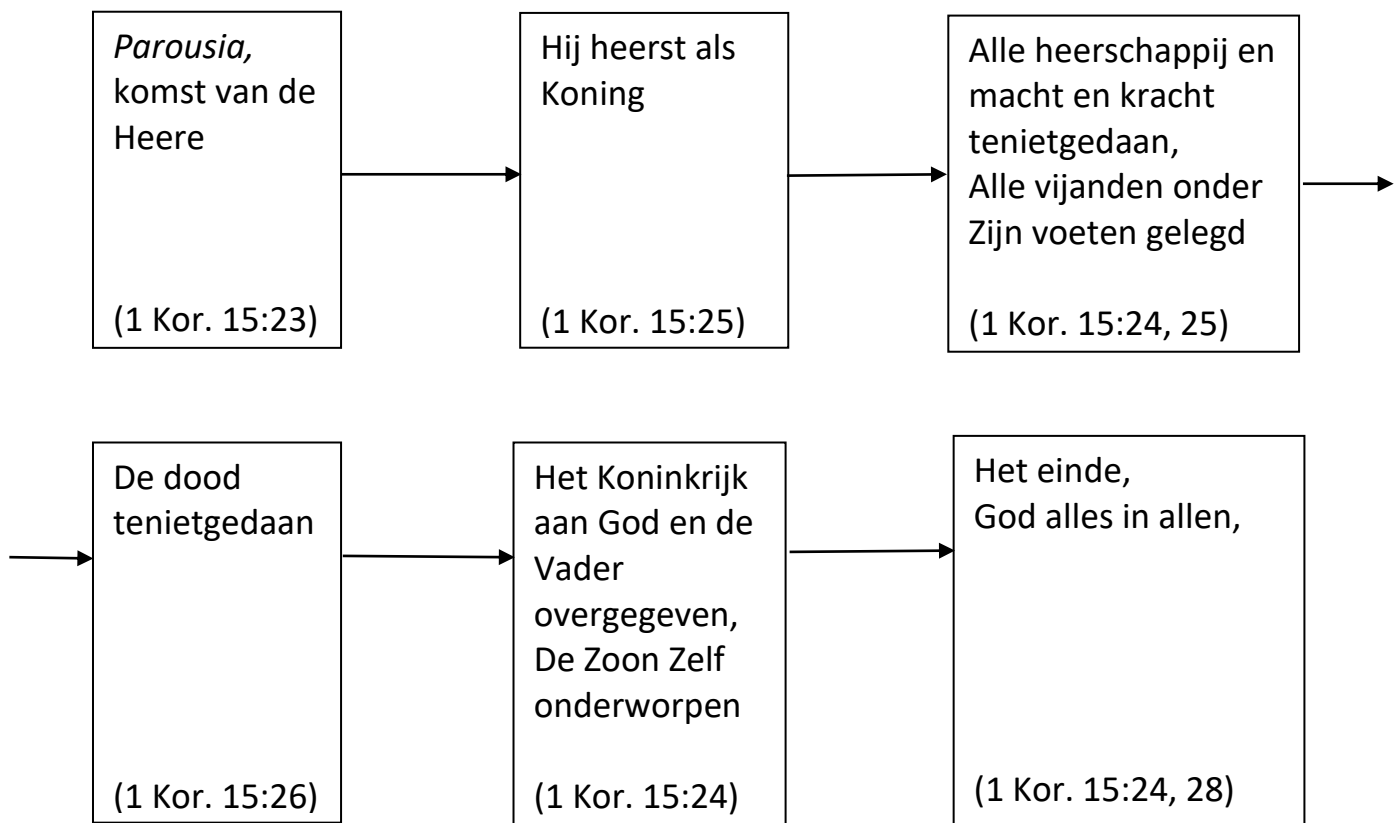
Er zit een bepaalde orde in de toekomstige heilsgeschiedenis en het is goed om die voortdurend paraat te hebben. Ook in het gedeelte wat we nu overdenken. Wat is die volgorde? De Heere spreekt over het drinken van de vrucht van de wijnstok in het Koninkrijk van Zijn Vader. Wat heeft dat te betekenen? Op deze vragen zal ik nu eerst ingaan, voordat we verder kijken naar Johannes 15.

In 1 Korinthe 15:24-28 spreekt Paulus over de orde na de toekomst² van de Heere (1 Kor. 15:23). Het Koninkrijk van God is niet het laatste in Gods heilsplan. Christus moet regeren als Koning totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten gelegd zal hebben (1 Kor. 15:25). En bedenk dus: dit vindt plaats ná Zijn komst. Dat is op geen enkele andere manier

---

² Dat is de *parousia*.

uit te leggen. Dit ‘al Zijn vijanden onder Zijn voeten onderwerpen’ loopt parallel met ‘het tenietdoen van alle heerschappij en macht en kracht’ in het vers ervoor. Ik zeg niet dat dit noodzakelijkerwijs hetzelfde is, maar het lijkt wel in dezelfde heilsfase samen te vallen. Als dit alles gebeurd is, draagt Hij het Koninkrijk over aan God en de Vader. Misschien helpt het sommigen om een en ander in een tekening weer te geven.

In Mattheüs heet het Koninkrijk ‘het Koninkrijk van Mijn Vader’, in Markus en Lukas het ‘Koninkrijk van God’. Paulus spreekt over het overgeven van het Koninkrijk aan God en de Vader. Dit Koninkrijk is een het hetzelfde. Het is het Koninkrijk van God en de Vader en de Middelaar krijgt daarin de heerschappij. Dit Koninkrijk hoort nog bij Zijn heerlijke Middelaarswerk. Dat is nog niet klaar bij Zijn komst. En dat Koninkrijk heeft dus ook iets te maken met het nieuwe verbond. Zijn bloed is het bloed van het nieuwe verbond en het nieuwe verbond is met Israël gesloten en de grote belofte daarvan is dat Israël Gods

volk zal zijn en dat de Heere hun God zal zijn en dat Hij in het midden van hen zal wonen. Dat is wat er gebeurt in het Koninkrijk.

Die vaak misverstane tekst in Mattheüs 21 heeft hier ook betrekking op.

‘Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.’ (Mat. 21:43).

Ook hier is het weer belangrijk om te beseffen tegen wie de Heere dit zegt en in welke context Hij dit zegt. Hij was aan het spreken tegen de overpriesters en de Farizeeën. Hij had hun een gelijkenis van de wijngaard verteld. Voor iedereen was het duidelijk wat Hij met die wijngaard bedoelde. Dat was Israël. Zowel de wijngaard als de wijnstok zijn een beeld voor het volk en het land Israël.

God had Zijn profeten gezonden om de vruchten op te eisen. Die profeten werden de een na de ander onrecht aangedaan, ja zelfs gedood door de geestelijke leiders van het volk. Uiteindelijk had God Zijn eigen Zoon gezonden. De Heere vertelt de overpriesters dat ook Hij de dood niet zou ontgaan door de geestelijke leiders, net als de profeten.

De overpriesters en Farizeeën begrepen heel erg goed dat Hij van hen sprak en dat werd zelfs een nog grotere reden om Hem gevangen te nemen en te doden (Mat. 21:45, 46).

Van hen zou het Koninkrijk afgenomen worden en een volk gegeven worden dat zijn vruchten voortbrengt. In de termen van de gelijkenis was dit:

‘Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.’ (Mat. 21:41).

Er staat niet dat het Koninkrijk aan een ander volk wordt gegeven. Er staat ook niet dat het aan de heidenen wordt gegeven. Er is nog geen sprake van de kerk aan wie dit gegeven zou worden. De Heere profeteert hier niet over het einde van Israël en het begin van de kerk. Hij spreekt over een volk dat zijn vruchten voort zou brengen. Aan hun wordt dat Koninkrijk gegeven, waar de Heere over zal heersen.

Welk volk is dat? Let wel, het gaat over een volk, niet over een groep uit de volken. Het is een etnische entiteit. Het is het Israël van het nieuwe verbond, het Israël van God. En met Israël bedoelen we dan Israël. Hoe gaat dat volk dan zijn vruchten voortbrengen? Hoe kan het dat gaan doen waar het tot nog toe zo jammerlijk gefaald heeft? Die vruchten komen er niet op grond van hun eigen werken van de wet. Die komen er op grond van het volbrachte werk van Christus Jezus. Hij heeft die wet tot het einde toe volbracht. Hij is de dood gestorven; Hij heeft Zijn eigen bloed gestort. Zijn dood is het einde van de wet. Zijn bloed is het bloed van het nieuwe verbond. Zijn opstanding is de kracht waaruit dat volk Israël zijn vruchten voort zal brengen door in Hem te blijven en Hij in hen.

Blijf in Mij

Dat brengt ons bij de woorden van Johannes 15. Dus net nadat de Heere aan tafel gesproken had over de vrucht van de wijnstok, net nadat zij van tafel waren opgestaan en daarvandaan waren gegaan (Joh. 15:31), begint Hij over Zichzelf te spreken als over de wáre Wijnstok. Dit moet toch wel allemaal verband met elkaar houden?

De wijngaard, de wijnstok, het Koninkrijk, het nieuwe verbond, vrucht dragen, een volk dat zijn vruchten voortbrengt. Dat is de context waarin de Heere de woorden van Johannes 15:16 spreekt.

‘Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven, opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft.’ (Joh. 15:16).

Vrucht dragen dat is het thema van Johannes 15:1-17. Dat is vrucht dragen zoals Israël onder het oude verbond niet kon. Toen brachten ze alleen maar stinkende vruchten voort. (Jes. 15:2, 4).

Hier zijn de leiders van het Israël van het nieuwe verbond. Dat zijn de apostelen. Zij moesten het Koninkrijk van God gaan prediken. Hun ook is beloofd dat zij zullen zitten op twaalf tronen, om de stammen van Israël te richten (Mat. 19:28). Kun je je voorstellen hoezeer deze mannen daarnaar uitkeken? Het is toch heel begrijpelijk dat ze veertig dagen na de opstanding van de Heere vragen of Hij in die tijd het Koninkrijk opnieuw aan Israël op zou richten (Hand. 1:6)? Niemand die het wist. Niemand die kon vermoeden dat het er na bijna tweeduizend jaar nog niet zou zijn. Dat betekent echter niet dat dit Koninkrijk er nooit zal komen.

Leg deze twee teksten eens naast elkaar:

‘Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.’ (Mat. 26:29).

*‘Want Ik zeg u dat Ik niet drinken zal van de vrucht van de wijnstok, totdat het Koninkrijk van God **gekomen** is.’ (Luk. 22:18).*

Het Koninkrijk is iets wat ‘komt’. ‘Komen’ is niet hetzelfde als ‘aanbreken’ of iets dergelijks. ‘Komen’ duidt een beweging aan van de ene plaats naar de andere. Het Koninkrijk komt in de Persoon van de Koning. Daarom was de prediking van Johannes, de Heere en Zijn apostelen: ‘Het Koninkrijk der hemelen is nabij**gekomen**.’ Het was nabij in de Persoon van de Koning. Het is het Koninkrijk der hemelen omdat het uit de hemel zal komen, zoals ook de Koning Zelf uit de hemel was.

De Heere zei niet dat Hij van de vrucht van de wijnstok zou drinken als Hij in de hemel was gekomen, maar dat Hij die 'met u' nieuw zou drinken in het Koninkrijk en pas als dat Koninkrijk **gekomen** zou zijn.

Tot het doel van dat Koninkrijk had de Heere Zijn twaalf apostelen uitverkoren. Ik wees net al op de bijzondere taak die hen toegewezen zal worden: te zitten op twaalf tronen en te oordelen de geslachten van Israël (Mat. 19:28). Zij waren verkoren om vrucht te dragen. Hoe? Door in Hem te blijven.

Vruchten

Over wat voor vrucht had de Heere het eigenlijk? Het klinkt vaak wel eenvoudig: vrucht dragen, maar wat werd er dan eigenlijk van de apostelen gevraagd als de Heere hen opdraagt vrucht te dragen en als Hij zegt dat Hij hen daartoe heeft uitverkoren?

Ze moesten overigens niet alleen vruchten dragen. Ze moesten 'heengaan' en vruchten dragen. Ze moesten niet stil blijven zitten. Er werd activiteit van hen gevraagd.

Om antwoord te zoeken op bovenstaande vragen gaan we eerst even terug naar de gelijkenis van Mattheüs 20. De landlieden zijn de geestelijke leiders van Israël. Aan hen was de wijngaard verhuurd. Ze hadden het land van Israël in onderpacht gekregen. De dienstknechten die uit werden gestuurd om vruchten te ontvangen zijn de profeten. Wat was keer op keer de boodschap van deze profeten? Bekering. Terugkeer tot God. Als Israël dat niet deed zou het uit de wijngaard worden verbannen. De vrucht die God in Israël zocht was bekering. Bekering van het hart en liefde tot Hem.

Toen de geestelijke leiders van Israël tot de laatste profeet onder het oude verbond, Johannes de Doper, kwamen om door Hem gedoopt te worden, voegde hij hen zonder enige omhaal van woorden toe:

*'Gij adderengebroadels ! wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn ? Brengt dan **vruchten** voort, der **bekering** waardig. (Mat. 3:7, 8).*

Vruchten die pasten bij de bekering. Vruchten die blijf gaven van de bekering. Die moesten ze voortbrengen! En dat niet alleen bij zichzelf, maar ook bij het volk dat hen was gegeven. Hoe moesten ze dat doen? Door het juiste onderwijs te geven en zelf te handelen in overeenstemming met dat onderwijs.

De prediking van Johannes de Doper was:

'Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.'
(Mat. 3:2).

De prediking van de Heere Jezus was:

'Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.'
(Mat. 4:17).

Toen Hij Zijn discipelen uitzond zei Hij:

*'U zult u niet op weg begeven naar de heidenen en u zult geen enkele stad van de Samaritanen binnengaan, maar ga liever naar de verloren schapen van het huis van Israël. En als u op weg gaat, predik dan: **Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen**. Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets.'* (Mat. 10:5-8).

Met een soortgelijke boodschap werden de twaalf de wereld in gestuurd om veel vruchten voort te brengen. Vruchten van bekering en vruchten van bekering waardig. Ze gingen nu niet met de boodschap dat het Koninkrijk der hemelen nabij gekomen was, maar dat Israël de Koning had gekruisigd, dat Hij was opgewekt uit de doden en opgevaren was ten hemel vanwaar Hij zou wederkomen om Zijn

Koninkrijk op te richten. Hiertoe waren zij verkoren en hiertoe werden zij uitgezonden, hetgeen we ook in het boek Handelingen kunnen lezen.

Tegen Israël uit alle hoeken van de wereld spreekt Petrus, nadat hij hen gesproken had van de dood en opstanding van Christus, de volgende woorden:

‘Kom dus tot inkeer en bekeer u, opdat uw zonden uitgewist worden en er tijden van verkwikking zullen komen van het aangezicht van de Heere, en Hij Jezus Christus zal zenden, Die tevoren aan u verkondigd is. Hem moet de hemel ontvangen tot de tijden waarin alle dingen worden hersteld, waarover God gesproken heeft bij monde van al Zijn heilige profeten door de eeuwen heen.’ (Hand. 3:19-21).

Dit was de inhoud van de prediking van de twaalven. Die prediking was gericht tot Israël. Die prediking ging over het herstel van alle dingen en de komst van het Koninkrijk, ‘waarover God gesproken heeft bij monde van al Zijn heilige profeten door de eeuwen heen’.

Hoofdstuk 5

Haat

Dat de bediening van de apostelen zich uit zou strekken tot Israël en dat zij daartoe waren uitverkoren om vrucht te dragen, blijkt ook uit het vervolg. De volgende tekst die over hun verkiezing gaat is Johannes 15:19.

'Als u van de wereld zou zijn, zou de wereld het hare liefhebben, maar omdat u niet van de wereld bent, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat de wereld u.' (Joh. 15:19).

Er zijn diverse redenen om aan te nemen dat als de Heere hier spreekt van de haat van de wereld, Hij niet doelt op de haat van alles en iedereen in de gehele wereld. Hij heeft een veel beperktere 'wereld' voor ogen. Hij spreekt hier van de Joodse wereld. De godsdienstige wereld, waarin Hij is geboren en groot geworden en die Hem naderhand heeft gekruist.

Dat maak ik op uit de verzen 24, 25. De haat die de apostelen zouden ondervinden, was direct gerelateerd aan de haat die de Heere Jezus Zelf had ondervonden. Hij zegt namelijk:

'Als de wereld u haat, weet dat zij Mij eerder dan u gehaat heeft.' (Joh. 15:18).

Over deze haat zegt Hij in vers 24.

'Als Ik onder hen niet de werken gedaan had die niemand anders gedaan heeft, hadden zij geen zonde, maar nu hebben zij ze gezien en Mij en Mijn Vader gehaat.' (Joh. 15:24).

Onder wie heeft Hij de werken gedaan, die Hij gedaan heeft? Wie hebben ze gezien? De hele wereld? Nee toch? Hij trad op in het

midden van Israël. Zij, de Joden, hadden Zijn werken gezien en Hem en Zijn Vader gehaat. Over deze ‘wereld’ spreekt de Heere Jezus.

Dit blijkt des te meer als we lezen dat deze haat ook weer de vervulling is van de Schriften van Israël. Het stond in ‘hun wet’ geschreven (Joh. 19:25). Die wet was niet een wet van de hele wereld, maar de wet die God aan Israël had geschreven. De wet kan duiden op de vijf boeken van Mozes, of op de gehele Tenach, die ook ‘de wet’ werd genoemd. De woorden waar de Heere naar verwijst als Hij zegt ‘zij hebben Mij zonder reden gehaat’ zijn waarschijnlijk Psalm 69 en Psalm 103.

*‘**Wie mij zonder reden haten, zijn talrijker dan de haren van mijn hoofd; wie mij willen ombrengen en om valse redenen mijn vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik toch teruggeven.**’ (Ps. 69:5).*

*‘**Met hatelijke woorden hebben zij mij omringd, ja, zij hebben mij zonder reden bestreden. Voor mijn liefde klagen zij mij aan, maar ik was steeds in gebed. Zij hebben kwaad over mij gebracht in plaats van goed, en haat in plaats van mijn liefde.**’ (Ps. 109:3-5).*

Je weet, het zijn de Schriften die van Hem getuigen. De Psalmen spreken van Hem. Dus ook de haat zonder reden jegens de Heere Jezus staan profetisch al beschreven.

Spreekt David in deze psalmen dan niet van zichzelf. Ja, zeker deed hij dat. De psalmen kwamen voort uit en werden geïnspireerd door allerlei gebeurtenissen in zijn leven. Degene Die achter en boven dit alles stond, was God. Hij is de uiteindelijke Schrijver van de Psalmen en Hij heeft ze geschreven met het oog op Zijn Zoon. Dat maakt David tot een profeet (Hand. 2:30). Zó moeten wij de Psalmen lezen, want zó verwees de Heere daar Zelf naar (Luk. 24:45).

Dat de twaalf apostelen hun werkterrein, ook hun toekomstige werkterrein onder hun eigen volk zagen, blijkt ook wel uit het volgende vers.

'En u zult ook getuigen, want u bent van het begin af bij Mij. (Joh. 15:27).

Om te getuigen van Christus en Zijn opstanding moest iemand vanaf het begin van Zijn openbare bediening, dat is vanaf de doop van Johannes bij Hem geweest zijn. Dat hebben we ook al gezien bij de verkiezing van Matthias tot twaalfde apostel in de plaats van Judas (Hand. 2:21, 22).

Ik ga ervan uit dat de apostelen de hun opgedragen taak om vrucht te dragen en te getuigen serieus hebben genomen en zich er zeer van bewust zijn geweest waartoe zij waren uitverkoren; zeker na het veertigdaagse onderwijs van de Heere Jezus na Zijn opstanding. Lees vanuit dat perspectief de preek van Petrus ten huize van Cornelius.

*'En wij zijn **getuigen** van alles wat Hij gedaan heeft, zowel in het Joodse land als in Jeruzalem. Ze hebben Hem gedood door Hem aan een hout te hangen. Deze heeft God opgewekt op de derde dag en Hij heeft gegeven dat Hij zou verschijnen, niet aan heel het volk, maar aan de **getuigen** die door God tevoren verkozen waren, **aan ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was.** En Hij heeft ons bevolen **tot het volk** te prediken en te getuigen dat Hij Degene is Die door God aangesteld is tot een Rechter over levenden en doden. Van Hem getuigen al de profeten dat ieder die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangen zal door Zijn Naam.'* (Hand. 10:39-43).

Petrus zegt hier ten eerste dat zij Zijn getuigen zijn. Ten tweede dat Christus na Zijn opstanding niet aan het gehele volk (Israël) is verschenen, maar, ten derde, aan de getuigen die door God tevoren

verkozen, uitverkoren waren. Dat waren dus de twaalf apostelen. Zij waren degenen die met Hem gegeten en gedronken hadden, nadat Hij van de doden opgestaan was. Tot wie moesten zij prediken dat Hij Degene was Die door God was aangesteld tot een Rechter over levenden en doden? Tot het volk. Dat is het volk Israël. Petrus had tot dan toe nog geen stap buiten de deur gezet. Hij was binnen de grenzen van Israël gebleven. Dát was zijn opdracht. Met al de anderen uit de besnijdenis die met hem meegekomen waren naar het huis van Cornelius was hij buiten zichzelf toen hij zag dat de gave van de Heilige Geest ook aan de heidenen werd gegeven. Zo verbaasd en buiten zinnen had hij helemaal niet hoeven te zijn als hij al eerdere ervaringen hiermee had gehad. Ook na deze gebeurtenis bleef Petrus zich beperken tot Israël en had hij er de grootste moeite mee om aan tafel met gelovig geworden heidenen te zitten, zodra hij door die van Jakobus werd gesignaleerd (Gal. 2:11-13).

Om te zien welke haat de apostelen ontvingen van dezelfde mensen als van wie de Heere Jezus ze kreeg, hoeven we de eerste paar hoofdstukken van Handelingen maar te lezen en we weten genoeg. Petrus en Johannes werden in de gevangenis gezet; wat later gebeurde dit met al de apostelen; Stéfanus, een door hun gekozen diaken werd vermoord; de door hun gestichte gemeenten werden door met name Saulus verwoest; Jakobus werd vermoord; en omdat Herodes zag dat dit de Joden welgevallig was zette hij Petrus gevangen om met hem hetzelfde te doen.

De twaalf apostelen waren uitverkoren. Zij waren uitverkoren met een bijzonder doel, namelijk om onder het volk te getuigen van de dood en de opstanding van de Messias van Israël. Zij moesten onder Israël vrucht dragen en onder Israël de haat verduren die ook hun Meester ten deel was gevallen.

De wereld in Johannes 15 is dus de godsdienstige en vijandige wereld van de Joode leiders die het volk eerst tegen de Heere en daarna tegen

de apostelen wilden opzetten en ook onder het volk haat tegen hen verwekken.

Als deze uitleg van het woord *kosmos* in dit verband klopt (en ik zou geen goede argumenten weten waarom dit niet zou kloppen), betekent dit dan niet dat we ditzelfde woord in andere contexten ook iets anders moeten verstaan dan we misschien altijd doen of gedaan hebben?

Het antwoord op die vraag is 'ja, dat is wel heel waarschijnlijk' en het is eigenlijk ook wel logisch. Daar wil ik nu niet al te veel op ingaan. In deze studies wil ik me vooral blijven richten op 'verkiezing'. Dat geeft zo af en toe voldoende aanleiding om uit te moeten wijden in gerelateerde onderwerpen, om duidelijk te maken wat ik bedoel. Ik wil het onderwerp *kosmos* hier nu even buiten laten en de studie daarnaar voorlopig aan de lezer zelf overlaten.

